

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 67

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 6 december 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Geldtransfers naar Wallonië - Pensioenkosten in het Vlaamse Gewest - Studies

De minister-president stelde in antwoord op schriftelijke vraag nr. 235 van 17 maart 2015 over de aangekondigde initiatieven met betrekking tot de geldtransfers naar Wallonië dat het hem aangewezen leek om over te gaan tot een nieuwe geactualiseerde transferstudie. Hij gaf de opdracht aan de Studiedienst van de Vlaamse Regering om een onderzoeksvorstel uit te werken en hiervoor overleg te plegen met het Departement Financiën en Begroting. De onderzoeksopdracht werd bij bestelbrief van 11 december 2015 gegend aan KU Leuven Research & Development. Zowel de transfer via de sociale zekerheid als via de financiering van gewesten en gemeenschappen (op basis van de Financieringswet), de primaire federale uitgaven en de interestbetalingen op de federale staatschuld werden onderzocht. De studie 'Interregionale Financiële Stromen in België : 2000-2020' (Departement Economie - KU Leuven André Decoster en Willem Sas) werd gepubliceerd op 7 juli 2017.

Uiteindelijk berekende men in de studie de interregionale financiële stromen tussen de drie Belgische gewesten, vervat in de federale inkomsten en uitgaven van de federale overheid. Men berekende de interregionale stromen op consistente wijze voor de periode 2000-2020. Dit ruime tijds kader stelde de onderzoekers in staat om een monitoringmodel te ontwikkelen - genaamd 'MONIFLOW' (MONitoring of Interregional fiscal FLOWs) dat binnen de beoogde tijdspanne de financiële stromen berekent en projecteert op de middellange termijn.

M.b.t. de financiële stromen uit de RSZ en in het bijzonder m.b.t. de pensioenen is het volgens de studie duidelijk dat de transfers vanuit Vlaanderen vanaf 2000 in het licht van de vergrijzing "meteen omslaan en van Vlaanderen in toenemende mate een netto-ontvanger maken" (p.60) wat zich trouwens ook doorzet op de middellange termijn.

Volgens de in de Vlaamse Regionale Indicatoren 2017 geschetste demografische context (Algemeen Referentiekader) is het Vlaamse Gewest het meest vergrijsd (19,8 % aan de start van 2017), van dichtbij gevolgd door het Waalse Gewest (18 %), en meer op afstand door het Brusselse Gewest.

Via het jaarlijks verslag van de Studiecommissie voor de Vergrijzing wordt de kostprijs van de vergrijzing in kaart gebracht. Hierin wordt de vergrijzing steeds op het niveau van België becijferd waarbij de pensioenkosten uiteraard een onderdeel vormen van de budgettaire kosten van de vergrijzing.

De vraag is nu of er ook reeds onderzoek werd verricht naar de kostprijs/budgettaire impact specifiek van de Vlaamse pensioenen, met andere woorden de totaliteit van pensioengerechtigden binnen het Vlaamse Gewest.

Wat betreft de pensioenen uitgekeerd aan de voormalige werknemers van de overheid beschikt men via het overzichtsbestand van de Nationale Bank over gewestelijk opgesplitste gegevens afkomstig van PDOS (Pensioendienst voor de Overheidssector) waarin men het aantal pensioengerechtigden per gewest terugvindt. Via het vroegere Egalisatiefonds responsabiliseringsbijdrage van de Vlaamse Gemeenschap zijn er wellicht ook data beschikbaar.

1. Bestaan er studies over de specifieke kost van de pensioengerechtigden in het Vlaamse Gewest? Zo ja, welke? Wat zijn daarvan desgevallend de krachtlijnen en conclusies? Kan de minister-president deze studie(s) bezorgen?
2. Overweegt de minister-president desgevallend om aan de Studiedienst van de Vlaamse Regering de opdracht te geven de kostprijs en de evolutie van de kostprijs van de pensioengerechtigden in het Vlaamse Gewest binnen de totale budgettaire kosten van de vergrijzing te laten onderzoeken ?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 67 van 6 december 2017

van **CHRIS JANSSENS**

1. De financiering van de pensioenkost is een federale materie. Dat verklaart waarom er daarover, zoals blijkt uit een opzoeking van Statistiek Vlaanderen (de opvolger van de Studiedienst van de Vlaamse Regering - zie verder), geen specifieke regionale studies bekend en beschikbaar zijn. Mijn diensten hebben het Federaal Planbureau (meer bepaald de equipe 'Sociale bescherming, Demografie en Toekomstverkenning') gecontacteerd evenals het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck (Universiteit Antwerpen). Geen van beide instellingen heeft studies uitgevoerd over de regionale pensioenkost. Zij wijzen er op dat de impact betrekking heeft op de federale overheidsfinanciën en dat een toewijzing aan de gewesten niet voor de hand ligt: pensioenrechten worden immers opgebouwd op de plaats waar je werkt (dus niet noodzakelijk in het Vlaamse Gewest) terwijl de gepensioneerde inwoners van het Vlaamse Gewest daar nu daadwerkelijk wonen (ongeacht waar ze vroeger gewerkt hebben).

In de studie "Interregionale financiële stromen in België: 2000-2020" hebben de onderzoekers van de KU Leuven voor de pensioenen in de werknemersregeling en voor de ambtenarenpensioenen wel degelijk de uitgekeerde pensioenbedragen vanaf 2000 in kaart gebracht. Voor de verstreken jaren hebben zij dat gedaan door die bedragen op te vragen bij de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP), respectievelijk bij de Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS). Sedert 1 april 2016 zijn die twee federale instellingen gefusioneerd tot de Federale Pensioendienst (FPD). Voor de toekomstige jaren vertrokken de onderzoekers van de middellange termijnprognose HERMES van het Federaal Planbureau. Deze nationale pensioenbedragen werden geventileerd naar de gewesten op basis van de demografische evolutie van de oudere bevolking.

De voormelde studie van de KU Leuven bekijkt de transfers tussen de gewesten op basis van een bevolkingsijking (waarbij de gewestelijke bevolkingsverhoudingen als maat genomen worden) en van een inkomensijking (waarbij de aandelen van de gewesten in de federale inkomsten als maat genomen worden).

Voor de pensioenen in de private regeling is er een inkomende transfer naar het Vlaamse Gewest vanaf 2001 volgens de bevolkingsijking en vanaf 2012 volgens de inkomensijking.

Volgens de bevolkingsijking loopt die op van 973 miljoen euro in 2010 tot 1.672 miljoen euro in 2020.

Volgens de inkomensijking was er een nipte uitgaande transfer vanuit het Vlaamse Gewest in 2010 van 14 miljoen euro. Het Brusselse Gewest kende dan een grotere uitgaande transfer en het Waalse Gewest was ontvanger. In 2020 zal het Vlaamse Gewest een ontvanger worden (301 miljoen euro). Het Waalse Gewest zal dan ook nog steeds ontvanger zijn, en het Brusselse Gewest zal een uitgaande transfer kennen.

Voor de ambtenarenpensioenen is er eveneens een inkomende transfer naar het Vlaamse Gewest, maar de bedragen zijn minder groot (58 miljoen euro in 2010 en 144 miljoen euro in 2020, telkens volgens de bevolkingsijking).

De totale transfers, inclusief ambtenarenlonen, blijven echter steeds uitgaande transfers vanuit Vlaanderen. Het gaat om 6.140 miljoen euro in 2010 en om 6.559 miljoen euro in 2020, telkens volgens de bevolkingsijking.

2. De Studiedienst van de Vlaamse Regering hield in 2017 op te bestaan. Overeenkomstig het decreet betreffende de Vlaamse openbare statistieken van 19 februari 2016 en het uitvoeringsbesluit van 22 april 2016 worden de Vlaamse openbare statistieken nu behartigd door de Vlaamse Statistische Autoriteit die het netwerk [Statistiek Vlaanderen](#) coördineert. Dit is het netwerk van Vlaamse overheidsinstanties die openbare statistieken ontwikkelen, produceren en publiceren in overeenstemming met federale en internationale regelgeving omtrent openbare statistiek.

De opdracht voor de transferstudie "Interregionale financiële stromen in België: 2000-2020" die aan de KU Leuven gegund werd hield ook een monitorinstrument in. De Vlaamse administratie zal de transferstromen monitoren en als dusdanig ook zicht blijven hebben op de interregionale geldstromen voor wat betreft de pensioenbedragen.